

αυτοκρατειρας, η̄τις τὴν ἀνήγειρε καὶ τὴν ἠσπάζθη εἰς τὸ μέτωπον.

«Εἰξεύρω, εἶπεν, ὅτι δὲν εἶσαι πλουσία, ἀλλ' ἔχω ἐν χρέος νὰ πληρώσω εἰς τὴν κόρην τοῦ λοχαγοῦ Μιρονόφ. Ἔσο ἡσυχος περὶ τοῦ μέλλοντός σου.»

Περιποιηθεῖσα εὐμενέστατα τὴν δυστυχῆ ὄρφανήν, ἡ αυτοκράτειρα τὴν ἀπεχαιρέτισε, ἡ δὲ Μαρία ἀνεχώρησεν αὐθημερόν, ἐπιστρέφουσα εἰς τὴν ἐξοχὴν τοῦ πατρός μου, μὴ ἔχουσα τὴν περιεργίαν νὰ ρίψῃ ἐν βλέμμα εἰς τὴν Πετρούπολιν.

Ἐνταῦθα λήγουσι τὰ πομνημονεύματα τοῦ Πιότρ Ἀνδρέιτς Γρινέφ· εἶναι ὅμως γνωστὸν ἐξ οἰκογενειακῶν παραδόσεων, ὅτι ἀπηλλάγη τοῦ ὑπολοίπου τῆς ποινῆς περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1774, ὅτι παρευρέθη εἰς τὴν θανάτωσιν τοῦ Πουγάτσεφ, καὶ ὅτι οὗτος ἀναγνωρίσας αὐτὸν ἐν τῷ πλήθει τὸν ἐχαιρέτισε τὸ ὕστατον διὰ κλίσεως τῆς κεφαλῆς, αὐτῆς ἐκείνης, ἡτις μετὰ μίαν στιγμὴν ἐπεδείχθη εἰς τὸν λαὸν ἄψυχος καὶ αἰμοσταγῆς. Μετ' ὀλίγον ὁ Πιότρ Ἀνδρέιτς ἐνυμφεῦθη τὴν Μαρίαν Ἰβανόβιαν. Οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ κατοικοῦσιν ἀκόμη ἐν τῷ κυβερνεῖφ Σιμβίρσκ· ἐν τῇ ἀρχοντικῇ οἰκίᾳ τοῦ χωρίου δεικνύουσιν ἀκόμη ἐν πλαισίῳ τὴν αὐτόγραφον ἐπιστολὴν Αἰκατερίνης τῆς Β'. Ἀπευθύνεται δ' αὕτη πρὸς τὸν πατέρα τοῦ Πιότρ Ἀνδρέιτς καὶ περιέχει ἐκτὸς τῆς δικαιοσύνης τοῦ υἱοῦ του, καὶ ἐγκώμια τῆς εὐφυΐας καὶ τῆς χρηστότητος τῆς κόρης τοῦ λοχαγοῦ.

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ.

## Ο ΚΑΠΝΟΣ

Ἐπὶ μακρὸν χρόνον ὁ καπνὸς ἐφύετο ἐρημικὸς καὶ ἀγνωστος ἐν ἀποκέντροις γωνίαις τῆς Ἀμερικῆς. Οἱ ἄγριοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἐκομίσασμεν τὸ οἰνόπνευμα, παρέσχον ἡμῖν εἰς ἀντάλλαγμα τὸν καπνὸν, τὸ φυτὸν ὅπερ ἐβύθιζεν αὐτοὺς εἰς ζάλην, καπνίζόμενον ἐν ἐπισήμοις στιγμαῖς. Καὶ διὰ τῆς χαριτωμένης αὐτῆς ἀνταλλαγῆς δηλητηριῶν συνέδεσαν οἱ δύο κόσμοι σχέσεις πρὸς ἀλλήλους.

Οἱ πρῶτοι ἐννοήσαντες νὰ πληρῶσι τὴν ῥίνα διὰ κόνεως ταμβάκου κατ' ἀρχὰς ἐχλευάσθησαν, εἶτα δὲ καὶ κατεδιώχθησαν. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Ἰάκωβος ὁ Α' ἐγράψε κατὰ τῶν ταμβακιζόντων καὶ τῶν καπνίζόντων βιβλίον ἴδιον, ἐπιγραφόμενον «Μισόκαπνον» (*Miso-Carpnos*). Μετὰ τινα δ' ἔτη ὁ πάπας Οὐρβανὸς ὁ Η' ἀφώρισε πάντας τοὺς ταμβακιζοντας ἐντὸς τῶν ἐκκλησιῶν. Ἡ δ' αυτοκράτειρα ὅπως ἐμποδίσῃ τὸ ἄτοπον διέταξε νὰ κατάσχωνται ὑπὸ τῶν νεωκόρων πρὸς ὄφελος αὐτῶν αἱ ταμβακοθηκαὶ τῶν πληρούντων διὰ ταμβάκου τὴν

ῥίνα κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. Τέλος ὁ Σουλτάνος Ἀμουράτ ὁ Δ' ἀπηγόρευσε ἐπὶ ποινῇ ῥινοτομίας τὴν χρῆσιν τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ ταμβάκου.

Ἄν ὁ καπνὸς ἦτο φυτὸν ὠφέλιμον δὲν θάντειχεν εἰς τοσαύτας καταδιώξεις.

Ἐποθέσωμεν ὅτι πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ καπνοῦ εὐρίσκετό τις καὶ ἔλεγεν: «Ἄς ἐξεύρωμεν τρόπον, δι' οὗ τὸ δημόσιον ταμεῖον νὰ εἰσπράττῃ ἐκ φόρου ἐθελουσίου πολλὰ ἑκατομμύρια κατ' ἔτος. Τελεσφορώτατον θὰ ἦτο ἀν' ἐπώλει τὸ κράτος ἐμπύρευσά τι, τοῦ ὁποίου νὰ γίνηται γενικὴ χρῆσις, καὶ τοῦ ὁποίου ἕκαστος νὰ μὴ δύναται νὰ ὑποφέρῃ τὴν στέρησιν. Ἐπάρχει ἐν Ἀμερικῇ φυτὸν δηλητηριωδέστατον μίαν μόνην σταγῶν τοῦ ἐλαίου, τοῦ ἀποσταζομένου ἐκ τῶν φύλλων τούτου, ἀρκεῖ νὰ θανατώσῃ ἐν ἀκαρεῖ ἐν ζῶον. Ἄς προσφέρωμεν εἰς πώλησιν τὸ φυτὸν τοῦτο, κομμένον ἢ τριμμένον εἰς κόνιν· θὰ τὸ πωλῶμεν πολὺ ἀκριβὰ· θὰ εἴπωμεν εἰς τοὺς ἀγοραστὰς νὰ εἰσάγωσι τὴν κόνιν εἰς τὴν ῥίνα τῶν.

— Θὰ τοὺς ἐξαναγκάσητε διὰ νόμου νὰ κάμνωσι τοῦτο;

— Οὐδαμῶς· ὁ φόρος θὰ ἦναι, ὡς εἴπομεν, ἐθελουσίος. Τῶν δὲ κομμένων φύλλων θὰ εἴπωμεν εἰς τοὺς ἀγοραστὰς νὰ εἰσπνέωσι καὶ νὰ καταπίνωσιν ἐν μέρει τὸν καπνόν.

— Ἀλλὰ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ποθᾶνωσιν!

— Ὅχι· θὰ καταστῶσιν ὀλίγον ὠχροί· θὰ αἰσθάνωνται ζάλην, ἐνίοτε θὰ ὑποφέρωσιν ἀπὸ κοψίματα καὶ ἐμέτους, καὶ οὐδὲν πλέον. Ἐπειτα, καθὼς λέγουσιν, ἡ ἔξις εἶνε δευτέρα φύσις καὶ τὸ λόγιον εἶνε ἀτελές· δὲν εἶνε τοῦτο μόνον· Ὁ ἄνθρωπος ὁμοιάζει μάχαιραν, τῆς ὁποίας τρεῖς ἡλλάχθη ἡ λεπίς καὶ δις ἡ λαβή· οὐδὲν πλέον διατηρεῖ τοῦ κατὰ φύσιν ἀνθρώπου· ἡ ἔξις ἐπέχει τὸν τόπον τῆς φύσεως.

Οἱ κατὰ πρῶτον λοιπὸν καπνίζοντες θὰ αἰσθάνωνται στομαχικὰς διαταράξεις, ναυτίαν, ζάλην, κωλικοπόνους, ψυχρὸν ἰδρῶτα· ἀλλὰ τὰ κακὰ ταῦτα βαθμηδὸν θὰ ἐλαττώνωνται, καὶ μετὸν καιρὸν οἱ καπνίζοντες τοσοῦτον θὰ συνειθισθῶσιν, ὥστε σπανίως μόνον θὰ αἰσθάνωνται αὐτὰ, ὡς ὅταν καπνίζωσιν ἄθλιον ἢ δυνατὸν καπνόν, ἢ ὅταν εἶνε κακοδιάθετοι ἢ εἰς πέντε ἢ ἔξ ἄλλας περιπτώσεις.

Ὅσοι δὲ θὰ κάμνωσι χρῆσιν τῆς κόνεως θὰ πταρνίζωνται, θὰ αἰσθάνωνται ὀλίγην κακοδιαθεσίαν, θὰ καταστρέψωσι τὴν ὄσφρησιν των καὶ θὰ ἔχωσιν εἰς τὴν ῥίνα των διαρκὲς οὕτως εἰπεῖν ἐκδόριον.

— Ἀλλὰ τόσῳ εὐάρεστον ὄσμῃν ἔχει λοιπὸν αὐτὸ τὸ φυτὸν;

— Ὅχι! τοῦναντίον ἡ ὄσμῃ του εἶνε σφόδρα δυσάρεστος. Λέγω λοιπὸν ὅτι θὰ τὸ πω-

λῶμεν πολὺ ἀκριβῶς καὶ θὰ ἔχωμεν τὸ μονοπώλιον αὐτοῦ, μὴ ἐπιτρέποντες εἰς ἄλλον τὴν πώλησιν.

— Ἀγαπητέ μου φίλε, θάπεραινόντο εἰς τὸν ἄφρονα τοῦτον ὅστις τοιαῦτα θὰ ἐτόλμα νὰ προτείνῃ, οὐδεὶς θὰ σὰς ἐμποδίσῃ νὰ ἔχητε τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῆς πωλήσεως ἐμπορεύματος, τὸ ὁποῖον οὐδένα θὰ εὕρῃ ἀγοραστήν. Περισσότερα μάλιστα κέρδη θὰ εἴχετε, ἂν ἠθέλετε συστήσῃ κατὰσθημα μὲ τὴν ἐπιγραφὴν· «Ἐνταῦθα πωλοῦνται λακτίσματα» ἢ «ὁ δεῖνα πωλεῖ ραβδισμοὺς χονδρικῶς καὶ λιανικῶς». Πλειότεροι ἀγορασταὶ θὰ εὕρισκοντο διὰ τοιαῦτα ἐμπορεύματα, παρὰ διὰ τὸ δηλητηριῶδες φυτὸν σὰς.

Ὅμως ἐκεῖνος ὅστις θὰ ἔφερε τοιαύτας ἀντιρροήσεις θὰ εἶχεν ἄδικον. Οἱ βασιλεῖς τῆς Γαλλίας οὔτε σατύρας ἔγραψαν κατὰ τοῦ καπνοῦ, οὔτε ῥίνας ἠρωτηρίασαν, οὔτε ταμβακοθήκας κατέσχον. Ἄλλ' ἐξ ἐναντίας συνέστησαν καπνοπωλεῖα, ἐπέβαλον φόρον ἐπὶ τῶν ῥινῶν, καὶ προσήνεγκον δῶρα εἰς ποιητὰς ταμβακοθήκας, φερούσας τὴν εἰκόνα των καὶ ἀδάμαντας κύκλω. Τὸ μικρὸν δὲ τοῦτο ἐμπόριον ἀποφέρει εἰς τὴν Γαλλίαν εἰσὸδήμα ἀγνοῶ πόσων ἑκατομμυρίων κατ' ἔτος.

Τὰ γεώμηλα εἰσῆχθησαν μετὰ περισσοτέρας δυσκολίας ἀπὸ τὸν καπνὸν, καὶ ὑπάρχουσιν ἀκόμη οἱ ἀποστρεφόμενοι αὐτά.

[Ἐκ τῶν τοῦ *Alphonse Karr*].

\*\*

## ΠΟΝΤΙΚΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΙ

Ἀναγινώσκουμεν τοὺς μύθους τοῦ Αἰσώπου καὶ τοὺς τοῦ Λαφονταίνου, καὶ ἀποροῦμεν διὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν κρίσιν, ἣν ἕκαστος τούτων ἀποδίδει εἰς τὰ ζῶα. Ἄλλ' οὐδεὶς πλέον θέλει ἀπορεῖ διὰ ταῦτα πάντα μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἐκείνου, ὅπερ μέλλω νὰ διηγηθῶ, διὰ τὸν ἀπλουστάτον λόγον, ὅτι ἰδίως ὀφθαλμοῖς ἀντελήφθην αὐτὸ ἐκθαμβῶς.

Τὸ θέρος, ὅτε αἱ Ἀθηναὶ ἐκχύνονται εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἐκτὸς ὀλίγου μέρους ἐκτροχιαζομένου ἀνὰ τὴν Ἑσπερίαν καὶ ὀλιγίστου ἀνὰ τὴν Ἀνατολήν, ἐγὼ μετέβην εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ δὴ τὴν Δημητσάναν. Ἦτο τότε δεκαπενταύγουστος, καὶ ἡ γραῖα συμπεθέρα, παρ' ἣ κατῶκον, παρσεκευάζετο νὰ πλάσῃ τὰς χυλοπῆττας τῆς, εἰδὸς τι πάστας (τραχανᾶ), τὰς ὁποίας ἐκάστη καλὴ οἰκοκυρὰ παρσεκευάζει μὲ γάλα, αὐγὰ καὶ ἄλευρον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διὰ τὸν χειμῶνα. Ἡ οἰκία τῆς καλῆς μου συμπεθέρας ἦτο ἀπὸ τὰς ὠραιότερας τοῦ χωρίου, εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος, δίκην ἀκροπόλεως, ἀφ' ἧς τὸ πᾶν ἐπισκοπεῖ τις. Καὶ εἶχεν ἡ φιλοξενουσά με γραῖα τὸ καλλίτερον ρου-

κοκκινῶ, καὶ τὴν ἐσέθοντο πάντες καὶ πᾶσαι, ὀνομαστὴ δὲ ἦτο διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν χυλοπῆττων τῆς· καὶ τί δὲν εἶχεν εἰς τὴν αὐλήν τῆς, ἣτις ἦτο διηρημένη εἰς δύο διὰ χαμηλῶν καλουπιῶν, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων ὑπῆρχε παλαιὰ θυρίς, καὶ τί δὲν εἶχε, λέγω· καὶ τοὺς ὀρνιθῶνάς τῆς μὲ τὰς γονιμωτάτας τῶν ὀρνίθων καὶ τοὺς χρυσοπτέρους ἀλέκτορας, τὰ μελίσειξ τῆς, τῶν ὁποίων ἡ βοή ἡ ἀένναος καὶ λίαν μονότονος ἀκόμη δὲν ἀπεσθῆσθη ἐκ τῶν ὠτων μου, καὶ τοὺς δειλοὺς κονίκλους τῆς καὶ τὰς περιστράς. Ἐν μέσῳ ὄλων τούτων αἱ ἡμέραι διήρχοντο τόσον ταχέως, ὥστε ἔφθασε καὶ ἡ τῆς ἀναχωρήσεώς μου. Τότε δ' ἡ καλὴ γραῖα πλησιάσατά με : — 'Στ' ἀλήθεια φεύγεις; λέγει· ἀμ' κἄθησαι ὀλίγαις μέραις ἀκόμη ὅπου θὰ κάμωμε τῆς χυλοπῆτταις; ἔπειτα θὰ τρυγήσωμε τὰ μελίσειξα. . . Μπὰ, παιδί μου, ἀπάνω 'στὸ μέλι φεύγεις!

— Εὐχαριστῶ, τῇ εἶπον, πρέπει νὰ πάγω καὶ ἄλλου.

— Ὅχι! κοντὰ 'σὲ τόσαις μέραις ἄς πάη καὶ μιὰ βδομάδα. . . Καί, ἀλήθεια, 'σὲ καλὸ μου, παιδί μου, τὸ 'φτεινὸ' ποτὲ δὲν μοῦ συνέβη τῆς Παναγίας νὰ μὴν ἔχω κάμη ταις χυλοπῆτταις. . . Ἡ ὁ σατανᾶς ἔβαλε χερικὸ' στήν αὐλή μου, ἡ κλέφτης εἶναι 'στὴ μέσῃ.

Καὶ ταῦτα λέγουσα ἐσταυροκοπεῖτο πρὸς μεγίστην ἐκπληξίν μου, ἐννοεῖται.

Τίποτε δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐννοήσω ἐκ τῶν ἀνωτέρω, διείδον ὅμως ταραχὴν τινὰ ἐν τῷ πρόσωπῳ τῆς γραίας, καὶ ἐκ τούτου ὀρμηθεὶς ἠθέλησα νὰ μάθω τί τάχα συνέβαινε, καὶ τῇ εἶπον·

— Γιὰ λέγε, κάτι περίεργο θὰ τρέχῃ!

— Καλὲ, καὶ δὲν εἶνε περίεργο! εἶνε τώρα εἴκοσι μέραις ὅπου αὐγὸ δὲν βλέπω· 45 αὐγὰ εἶνε αὐτὰ, λείπουνε, παιδί μου, καὶ ὁ κλέφτης ἀπιαστος. Τὰ κουνέλια νὰ τὰ τρῶν. . . ποτέ ἢ κόττες θ' ἄφιναν τὰ τσόφλια, τί γίνονται λοιπόν; ἀπὸ 3, 4 τὴν ἡμέρα ποτὲ δὲν ἔπεφτα κάτου καὶ τώρα οὔτε ἓνα. . . καὶ 'ξέρω γὼ πῶς γεννοῦν ἢ κόττες. . . ἀμ' θὰ τὸ πιᾶσω τὸ ἀχαίρευτο, κανένα παληὸ παιδο εἶνε.

Ἦκουα ταῦτα καὶ ἐλυπούμην ἀληθῶς τὴν γραῖαν, ἰδίως διὰ τὸ παράπονον μὲ τὸ ὁποῖον ὠμίλει, καὶ ἐπερίμενε παρ' ἐμοῦ τὴν ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου τούτου, ἣτις ἄλλως τε δὲν ἦτο καὶ εὐκολος. Ἀγνοῶ δὲ πῶς ἤχθη νὰ ὑποπτεύσω τὸν ποντικὸν καὶ τῇ λέγω :

— Ἐχετ' ἐδῶ ποντικούς;

— Ποντικούς λέει; θεοποντίκαρους, παιδί μου, ἀλλὰ τί μὲ τοῦτο; μὴ μπὰ καὶ νομίζει πῶς ποντικοὶ τὰ κλέφτουν; . . .

— Ἐρῶ γὼ; . . .

— Μπὰ! κρίμα'ς τὰ γράμματα ποῦ 'ξέρεις! καὶ 'μπορεῖ ποτὲ ποντικὸς νὰ πάρῃ'σθὴν πλά-